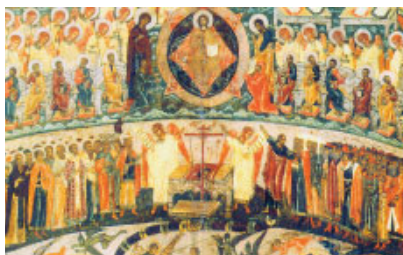

PARAULA I VIDA

La comunió dels sants

En la nostra cultura i en les nostres tradicions són molt presents dues festes cristianes que celebrem ben unides. Es tracta de Tots Sants i els Difunts. Són dues solemnitats riquíssimes de contingut teològic i espiritual. Es tracta de l'Església dels sants i de l'Església que és purificada, respectivament.

La solemnitat de Tots els Sants dona el to d'entrada a totes les altres festes. És la solemnitat de l'assemblea celestial. Martimort, expert en litúrgia, deia que l'Església no té una edat d'or històrica a la qual, com en les literatures per exemple, sigui normal referir-se com a *clàssica*. L'edat d'or de l'Església és celestial.

Entorn de Crist ressuscitat, la comunió dels sants. Detall del Judici final. Icona russa (s. XVII)

En qualsevol època de la història, l'Església terrenal porta en ella la presència del Regne de Déu.

Des del segle V es fa memòria dels sants en les pregàries eucarístiques i el seu culte es desenvolupa progressivament. Va començar-se fent memòria dels màrtirs de l'Església dioce-

sana i dels màrtirs més cèlebres de les altres diòcesis. Una festa de Tots els Sants ja és coneguda en el segle V en unes quantes Esglésies d'Orient, d'on passà a Roma. El 13 de març de 610, el Papa Bonifaci IV transformà en església el Panteó romà i el dedicà a Maria i els màrtirs, i féu d'aquest dia la festa de Tots els Sants, que, l'any 835, el Papa Gregori IV passà al dia 1 de novembre.

La festa de Tots Sants posa en relleu la vocació universal dels cristians a la santedat. Aquesta és la primera i fonamental vocació dels batejats i és expressió de la seva gran dignitat.

La pregària pels difunts és una de les pràctiques cristianes que ens ve dels orígens mateixos, i d'alguna manera podem dir que és una pràctica amb arrels religioses profundes, encara que en la fe cristiana adquireix una nova dimensió totalment pròpia. El sentit cristià d'aquesta pregària pels difunts rau en la comunió amb aquells que han mort i en l'experiència de la condició pecadora que ens correspon. Amb aquesta pregària encomanem els difunts a la misericòrdia de Déu. El fonament d'aquesta pregària d'intercessió és la fe i la comunió cristianes en la força de la mort i de la resurrecció de Crist.

La Comunió dels Sants consisteix en el fet que entre tots els cristians que integren l'Església en qualsevol de les seves tres etapes —pelegrina, purgant i triomfant— existeix una veritable comunicació espiritual de béns, com a conseqüència de la unió de tots els creients amb Jesús i en l'Església, que és el seu Cos. Els cristians gaudim d'un patrimoni comú format pels mèrits de Crist i les bones obres i la pregària de la Verge Santíssima i dels sants.

La nostra fe cristiana és culte a la Vida i proclamació que la mort no té la darrera paraula en la història humana, perquè el nostre Déu és un Déu de vivents i, per l'Esperit, ens dona la Vida en Jesucrist ressuscitat. Aquestes festes donen el sentit autèntic a la mort, realitat profundament humana. És ben evident el que diu el Concili Vaticà II quan afirma que la mort «és l'enigma més gran de la vida humana». Tanmateix, Jesús il·lumina aquest enigma amb les seves paraules: «Jo sóc la resurrecció i la vida; qui creu en mi, encara que mori, viurà.» La mort, per a un creient en Crist, és certament el punt final de la vida terrenal, però és també l'albada d'una vida nova i feliç en la possessió de Déu per tota l'eternitat.

† **Luís Martínez Sistach**
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Inauguració de curs al Seminari Conciliar

El passat 4 d'octubre, festa de sant Francesc d'Assís, es va celebrar la inauguració de curs al Seminari Conciliar de Barcelona, on es formen també els futurs preveres de la diòcesi de Sant Feliu de Llobregat. Presidiren els actes el cardenal Martínez Sistach, Mons. Agustí Cortés i el rector del Seminari, Mn. Josep M. Turull. Els dos prelats i el rector del Seminari es varen reunir amb els seminaristes, invitant-los a iniciar amb il·lusió i interès el nou curs, i subratllaren la importància de la formació humana en el procés fins a l'ordenació sacerdotal. També els van recomanar, com a guia especialment per a aquest curs, les paraules que Benet XVI dirigí als seminaristes de l'Església en la trobada que tingué amb ells l'agost passat a la catedral de La Almudena. Després, se celebrà l'eucaristia i la jornada acabà amb un sopar de germanor. Aquest curs han entrat al Seminari vuit nous seminaristes de l'Arquebisbat de Barcelona i dos nous seminaristes del Bisbat de Sant Feliu.

GLOSSA

Silenci, dolor... i esperança

Fa unes setmanes morí un infant. Tenia sis anys i tot just havia començat el primer curs de primària. Era d'excursió amb els seus mestres i companys. Mentre jugava, va morir sobtadament. La impotència davant l'esdeveniment, la tristesa i el desconsol dels qui el conegueren i l'estimaren... es feren palesos. El fill, el company, l'amic... ja no serà més entre nosaltres. La tristesa i el dolor envaïa tothom i es van fer presents els qüestionaments que sempre acompanyen la mort, i més quan ens toca de prop i quan sembla, humanament, que és fora d'hora. Un tràngol com aquest posa a prova les persones, les trasbalsa. En el silenci de l'absència, en el dolor de l'enyor, convé girar els ulls vers Déu. Ell es fa trobadís per compartir el moment i ajudar a acceptar el que costa d'entendre.

Dies després del seu enterrament, els familiars i la comunitat educativa de l'escola s'aplegaren per celebrar l'eucaristia. En iniciar-la, es llegiren unes paraules que expressaven els sentiments dels presents. En un dels paràgrafs es deia: «I, malgrat tot, en el fons del cor, intuïm que no hem de perdre el coratge: la vida és més gran del que mai podem entendre. Sentim aquest infant ben a prop i, d'alguna manera misteriosa, continua present en les nostres vides. Lluitar sense defallir contra

el sofriment i a favor de l'esperança també és una missió de la nostra escola. Com a escola cristiana que som, voldríem que la mort no tingués mai l'última paraula entre nosaltres.» Lluitar i mantenir l'esperança, confiant en Déu Pare, que ens estima. Cercar el seu acolliment en la pregària i pregar pels qui troben a faltar la persona estimada, perquè en el seu record els amari el consol i la força per continuar el dia a dia del pelegrinatge de la vida. Tenir ben present que la darrera paraula és de Déu, que acull els qui han viscut estimant i confiant en la seva misericòrdia, malgrat les pròpies flaqueces i defallences. Estimant i confiant com ho fan els infants, amb la seva fragilitat i amb la seva generositat alhora. Tenir ben present aquesta senzillesa com es recollí en la celebració en la lectura de l'Evangelí: «Us ho asseguro: si no torneu pas al Regne del cel. Així, doncs, qui es faci petit com aquest infant és el més important en el Regne del cel. I qui acull un infant com aquest en nom meu, m'acull a mi» (Mt 18,1-5). I, com els infants, deixem-nos acollir, i plorar, en la certesa que, per fosca que sigui la nit, la llum de l'Amor de Déu ens il·luminarà, forta i càlida.

Enric Puig Jofra, SJ

ANY MARAGALL

I ara han passat vint-i-cinc anys. I avui ne compleixo cinquanta. Sóc casat amb la millor de les dones, que m'estima amb passió. Tinc dotze fills bons i sans, casa pròpia i esbarjosa, una fortuna suficient a mantenir-me amb els meus, un nom honrat pels meus conciutadans, una glòria de poeta, i una salut de cos i d'esperit que no em fa enyorar els vint-i-cinc anys. Al contrari: en aquest mateix moment acabo de rellegir lo escrit vint-i-cinc anys endarrera, i dono gràcies a Déu que d'aquell jove tan decaigut moralment n'hagi volgut fer l'home que ara em sento.

(Notes autobiogràfiques, 10-10-1910)

DIUMENGE XXXI DE DURANT L'ANY

► Lectura de la profecia de Malaquies (Ml 1,14b-2,2b.8-10)

Jo sóc el rei dels reis, diu el Senyor de l'univers, i tots els pobles revereixen el meu nom. I ara, sacerdots, us adverteixo que si no feu cas de mi, si no esteu atents a honorar el meu nom us trauré el poder de beneir. Vosaltres heu abandonat el camí dret i, en veure com jutjàveu, molts s'han allunyat. Heu violat l'aliança que jo havia fet amb Leví, diu el Senyor de l'univers. Per això, jo faré que tot el poble perdi l'estima i el respecte que us tenia, tal com vosaltres ho heu fet amb mi, per no haver seguit els meus camins i haver jutjat amb parcialitat.

No tenim tots un mateix pare? No ens ha creat el mateix Déu? Per què som deslleials els uns amb els altres i violem així l'aliança dels nostres pares?

► Salm responsorial (130)

R. *Guardeu-me en pau als vostres braços, Senyor.*
El meu cor no és ambiciós, Senyor, / no són altius els meus ulls; / visc sense pretensions de grandeses, / o de coses massa altes per a mi. R.
Em mantinc en una pau tranquil·la, / com un nen a la falda de la mare, / tot esperant els vostres dons. R.
Israel espera en el Senyor / ara i per tots els segles. R.

► Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Tessalònica (1Te 2,7b-9.13)

Germans, entre vosaltres ens férem amables com les mares quan acaronen els seus fills. Així amb el desig de guanyar-vos, no solament us volíem fer participar de la Bona Nova de Déu, sinó que us hauríem donat fins i tot les nostres pròpies vides, de tant que us vam fer estimar: Ja recordeu, germans, com era el nostre esforç i el nostre cansament: per no ser una càrrega a ningú, treballàvem nit i dia, mentre us anunciàvem la Bona Nova de Déu. I ara no deixem mai de donar gràcies a Déu, recordant que, quan rebéreu de nosaltres la paraula de Déu, l'acollireu com allò que és de veritat: no paraula d'homes, sinó paraula de Déu, que treballa eficaçment en vosaltres, els que heu cregut.

► Lectura de l'evangeli segons sant Mateu (Mt 23,1-12)

En aquell temps, Jesús digué a la gent i als deixebles: «Els mestres de la Llei i els fariseus us parlen des de la càtedra de Moisès: compliu i observeu tot el que us manen, però no feu com ells, perquè diuen i no fan. Preparen farcells pesadíssims i els carreguen a les espatlles dels altres, però ells no volen ni moure'ls amb el dit. En tot obren per fer-se veure de la gent. Per això es fan ben grosses les filacteries, i les borles, ben llargues; els agrada d'ocupar els primers llocs a taula i els primers seients a les sinagogues, i que la gent els saludi a les places i els doni el nom de "rabí", o sigui "mestre".

Però vosaltres no us heu de fer dir mestres, perquè, de mestre, només en teniu un, i tots vosaltres sou germans; ni heu de donar a ningú el nom de "pare" aquí a la terra, perquè, de pare, només en teniu un, que és el del cel; ni us heu de fer dir "guies", perquè, de guia, només en teniu un, que és el Crist. El més important de vosaltres, ha de ser servidor vostre. Tothom qui s'enaltirà serà humiliat, però tothom qui s'humiliarà serà enaltit.»

► Lectura de la profecia de Malaquies (Ml 1,14b-2,2b.8-10)

«Yo soy el Gran Rey, y mi nombre es respetado en las naciones —dice el Señor de los ejércitos—. Y ahora os toca a vosotros, sacerdotes. Si no obedecéis y no os proponéis dar gloria a mi nombre —dice el Señor de los ejércitos—, os enviaré mi maldición. Os apartasteis del camino, habéis hecho tropezar a muchos en la ley, habéis invalidado mi alianza con Leví —dice el Señor de los ejércitos—. Pues yo os haré despreciables y viles ante el pueblo, por no haber guardado mis caminos, y porque os fijáis en las personas al aplicar la ley.

¿No tenemos todos un solo padre? ¿No nos creó el mismo Señor? ¿Por qué, pues, el hombre despoja a su prójimo, profanando la alianza de nuestros padres?»

► Salmo responsorial (130)

R. *Guarda mi alma en la paz, junto a ti, Señor.*
Señor, mi corazón no es ambicioso, / ni mis ojos altaneros; / no pretendo grandezas / que superan mi capacidad. R.
Sino que acallo y modero mis deseos, / como un niño en brazos de su madre. R.
Espere Israel en el Señor / ahora y por siempre. R.

► Lectura del primera carta del apóstol san Pablo a los Tesalonicenses (1Ts 2,7b-9.13)

Hermanos: Os tratamos con delicadeza, como una madre cuida de sus hijos. Os teníamos tanto cariño que deseábamos entregaros no sólo el Evangelio de Dios, sino hasta nuestras propias personas, porque os habíais ganado nuestro amor. Recordad si no, hermanos, nuestros esfuerzos y fatigas; trabajando día y noche para no serle gravoso a nadie, proclamamos entre vosotros el Evangelio de Dios. Esta es la razón por la que no cesamos de dar gracias a Dios, porque al recibir la palabra de Dios, que os predicamos, la acogisteis no como palabra de hombre, sino, cual es en verdad, como palabra de Dios, que permanece operante en vosotros los creyentes.

► Lectura del santo evangelio según san Mateo (Mt 23,1-12)

En aquel tiempo, Jesús habló a la gente y a sus discípulos, diciendo: «En la cátedra de Moisés se han sentado los escribas y los fariseos: haced y cumplid lo que os digan; pero no hagáis lo que ellos hacen, porque ellos no hacen lo que dicen. Ellos lían fardos pesados e insoportables y se los cargan a la gente en los hombros, pero ellos no están dispuestos a mover un dedo para empujar. Todo lo que hacen es para que los vea la gente: alargan las filacterias y ensanchan las franjas del manto; les gustan los primeros puestos en los banquetes y los asientos de honor en las sinagogas; que les hagan reverencias por la calle y que la gente los llame maestros.

Vosotros, en cambio, no os dejéis llamar maestro, porque uno solo es vuestro maestro, y todos vosotros sois hermanos. Y no llaméis padre vuestro a nadie en la tierra, porque uno solo es vuestro Padre, el del cielo. No os dejéis llamar consejeros, porque uno solo es vuestro consejero, Cristo. El primero entre vosotros será vuestro servidor. El que se enaltece será humillado, y el que se humilla será enaltecido.»

Jesús i els fariseus. Pintura d'Strozzi, Galleria degli Uffizi, Florència

► Lectura del primera carta del apóstol san Pablo a los Tesalonicenses (1Ts 2,7b-9.13)

Hermanos: Os tratamos con delicadeza, como una madre cuida de sus hijos. Os teníamos tanto cariño que deseábamos entregaros no sólo el Evangelio de Dios, sino hasta nuestras propias personas, porque os habíais ganado nuestro amor. Recordad si no, hermanos, nuestros esfuerzos y fatigas; trabajando día y noche para no serle gravoso a nadie, proclamamos entre vosotros el Evangelio de Dios. Esta es la razón por la que no cesamos de dar gracias a Dios, porque al recibir la palabra de Dios, que os predicamos, la acogisteis no como palabra de hombre, sino, cual es en verdad, como palabra de Dios, que permanece operante en vosotros los creyentes.

► Lectura del santo evangelio según san Mateo (Mt 23,1-12)

En aquel tiempo, Jesús habló a la gente y a sus discípulos, diciendo: «En la cátedra de Moisés se han sentado los escribas y los fariseos: haced y cumplid lo que os digan; pero no hagáis lo que ellos hacen, porque ellos no hacen lo que dicen. Ellos lían fardos pesados e insoportables y se los cargan a la gente en los hombros, pero ellos no están dispuestos a mover un dedo para empujar. Todo lo que hacen es para que los vea la gente: alargan las filacterias y ensanchan las franjas del manto; les gustan los primeros puestos en los banquetes y los asientos de honor en las sinagogas; que les hagan reverencias por la calle y que la gente los llame maestros.

Vosotros, en cambio, no os dejéis llamar maestro, porque uno solo es vuestro maestro, y todos vosotros sois hermanos. Y no llaméis padre vuestro a nadie en la tierra, porque uno solo es vuestro Padre, el del cielo. No os dejéis llamar consejeros, porque uno solo es vuestro consejero, Cristo. El primero entre vosotros será vuestro servidor. El que se enaltece será humillado, y el que se humilla será enaltecido.»

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA

■ **Dilluns** (litúrgia hores: 3a setm.): Rm 11,29-36 / Sl 68 / Lc 14,12-14 □ **dimarts**: Ap 7, 2-4.9-14 / Sl 23 / 1Jn 3,1-3 / Mt 5,1-12a ■ **dimecres**: Lccionari «de difunts». Per exemple: Is 25,6a.7-9 / Sl 129 / 2Co 1,6-10 / Jn 14,1-6 ■ **dijous** (□ Urgell): Rm 14,7-12 / Sl 26 / Lc 15,1-10 □ **divendres**: Rm 15,14-21 / Sl 97 / Lc 16,1-8 ■ **dissabte**: Rm 16,3-9.16.22-27 / Sl 144 / Lc 16,9-15 ■ **diumenge** vinent, XXXII de durant l'any (lit. hores: 4a setm.): Sv 6,13-17 / Sl 62 / 1Te 4,13-18 / Mt 25,1-13.

La nostra societat està acostumada a fer distincions de tota mena entre les persones i a valorar les unes per sobre de les altres. Donem més o menys importància a cadascú segons la seva categoria social, els títols acadèmics o d'altre tipus que té, la seva fama o el seu poder, etc. De vegades tan sols pels diners o les riqueses que posseeix: els rics són més ben vistos que els pobres! Hi ha un afany generalitzat de reconeixement i de poder; ens agrada ser aplaudits i lloats, i molta gent fa el que sigui per tenir una mica de fama.

Ja en temps de Jesús, aquesta tendència era present tant en el món civil, per exemple entre els governants

de les nacions, com en el món religiós, entre els mateixos mestres de la Llei. En contrast radical amb aquesta dinàmica, Jesús diu als seus seguidors que han de formar una veritable fraternitat, on tots tinguin la mateixa importància i la mateixa dignitat.

És evident que a l'interior de la comunitat, com en qualsevol grup humà, hi haurà sempre tasques i responsabilitats molt variades. La diferència és que això no ha de provocar lluites de poder entre les persones. Més encara, la voluntat de tots ha de ser viure al servei dels altres. Jesús arriba a dir: «Qui vulgui ser important entremig vostre, que es faci el vostre servidor,

i qui vulgui ser el primer, que es faci l'esclau de tots.»

La fraternitat universal és un ideal evangèlic irrenunciable que hauria d'acabar aportant a la humanitat una justícia i una convivència de les quals encara estem molt lluny. Mentrestant, la comunitat cristiana ha de ser l'àmbit on aquest ideal es visqui i es pugui expandir. Per això cal que en l'Església i en cada una de les comunitats que la formen ningú no busqui ser servit, sinó servir, no busqui ser aplaudit, sinó ser útil, no busqui els primers llocs sinó la posició des de la qual pugui ajudar millor els altres.

BENET XVI COMENTA EL PARENOSTRE

2. L'estructura del parenostre

Lluc ens ha transmès una versió més curta del parenostre. La versió de Mateu és la que l'Església ha adoptat en la pregària. La discussió sobre quina de les dues versions és la més antiga no és inútil, però tampoc no és decisiva. Tant en una com en l'altra puguem juntament amb Jesús. En la versió de Mateu trobem desplegat el que en la versió de Lluc només s'insinua.

Mirem ara l'estructura del parenostre tal com Mateu ens l'ha transmès. Consisteix en una invocació i set peticions. Tres són peticions en segona persona del singular —«tu»— i quatre són peticions en primera persona del plural —«nosaltres». Les tres primeres peticions es refereixen a Déu mateix en aquest món, les quatre que segueixen tracten de les nostres necessitats, esperances i misèries. Es podria comparar la relació entre aquestes dues parts amb la que hi ha entre les dues taules del decàleg, que, en el fons, no són més que el desplegament de les dues parts del manament principal de la Llei: l'amor

de Déu i del proïsme, les instruccions que assenyalen el camí de l'amor.

Semblantment, en el parenostre es comença per establir la primacia de Déu, de la qual segueix espontàniament la cura per una existència humana autèntica. Aquí també es tracta del camí de l'amor que, al mateix temps, és camí de conversió. L'home només podrà pregar correctament si comença per situar-se en la veritat. I la veritat és: «Primer Déu i el seu regne» (cf. Mt 6,33). Primerament, cal que sortim de nosaltres mateixos i ens obrim a Déu. Res no podrà sortir bé si no comencem per posar-nos en ordre amb Déu. Per això, el parenostre comença per Déu i, a partir d'ell, ens mena al camí de l'home. I així baixem fins al graó de l'amenaça més pregonada de l'home, fins allà d'on el Maligne ens sotja: la imaginació ens presenta la imatge del dragó apocalíptic que combat contra els homes «que guarden els manaments de Déu i mantenen ferm el testimoni de Jesús» (Ap 12,17).

Joseph Ratzinger-Benet XVI
(*Jesús de Natzaret*, 1a part, Ed. Claret)

ENTREVISTA

DANIEL GIRALTE-MIRACLE

Gaudí al Vaticà

Del proper 24 de novembre al 15 de gener de 2012, el Braccio de Carlo Magno del Vaticà acollirà l'exposició *Gaudí i la Sagrada Família de Barcelona. Art, ciència i espiritualitat*, organitzada per la Fundació Sagrada Família, la Fundació Joan Maragall i AC/E Acció Cultural Espanyola. Aquesta exposició, que mostrarà la relació entre l'art, l'arquitectura i la transcendència de la mà d'Antoni Gaudí, es complementarà amb un seguit d'activitats institucionals i acadèmiques per donar a conèixer diversos aspectes de la cultura i de l'Església catalana —la del temps de Gaudí i l'actual. Daniel Giralte-Miracle, crític, historiador de l'art i especialista en Gaudí, és el comissari de la mostra.

Expliqueu Gaudí a través dels conceptes art, ciència i espiritualitat. Per què?

Perquè aquests tres conceptes estan presents en l'obra de Gaudí i especialment en la Sagrada Família, on no es poden separar perquè l'un és el suport de l'altre. Per la seva innovació, la dimensió artística probablement és la que atreu més gent, però cal endinsar-se en la seva obra per descobrir les múltiples aportacions tècniques que va fer a l'arquitectura i per descobrir darrera d'elles el substrat espiritual que l'inspirava.

Creu que aquesta mostra pot ajudar perquè Gaudí sigui beatificat?

Hi ha moltes versions sobre la vida de Gaudí, però a mesura que es va estudiant més i es van coneixent més dades descobrim que era un home de fe, devot, que vivia de prop l'Església i les seves inquietuds i que amb la seva obra, en particular la Sagrada Família, va voler expressar la grandesa del missatge cristià. Per tant, una figura així és perfectament beatificable.

Coneixent l'obra de Gaudí la nostra fe pot arribar a ser més forta, més ferma?

Gaudí és allionador en aquestes tres àrees —art, ciència i espiritualitat. Artísticament és un agosarat creador dels llenguatges plàstics, científicament aporta innovadors mètodes constructius i espiritualment la seva obra és un testimoni permanent de la seva fe. Mai establí distincions entre el profà i el diví. El transcendent és present en totes les seves obres, per la qual cosa és evident que si t'hi acostes amb els ulls oberts aquesta dimensió profunda et refermarà en les teves conviccions.

Òscar Bardají i Martín

«Le sorprendió la muerte»

La escritora y poeta nicaragüense Claribel Alegría recibió la formación literaria del premio Nobel Juan Ramón Jiménez, y al serle concedido a ella el Premio Neustadt 2006 (EE.UU.), en reconocimiento a su producción literaria, manifestó:

—«Siempre me ha extrañado cuando dicen que a alguien *le sorprendió la muerte*. Yo no quiero que me sorprenda la muerte, sino salirle al paso y decirle: «Aquí estoy»».

Montaigne afirmaba: «El que enseñase a los hombres a morir... les enseñaría a vivir.»

Senancour rubricaba: «Si sólo nos aguarda la nada —cenizas—... ¡se acabó la justicia!»

Chateaubriand decía: «Es en la muerte donde el cristiano triunfa.»

Charasson constataba: «¡Qué pobre es un amor... que no puede durar!»

San Agustín escribía: «La muerte es la compañera del amor, la que abre la *puerta* —imagen que el Vaticano II usa— y nos permite llegar a Aquel que amamos.»

J. M. Alimbau

SANTORAL

30. † Diumenge XXXI de durant l'any. Sant Marcel, centurió romà, i els seus fills Claudi, Rupert i Victori, mrs.; santa Eutròpia, mr.; santa Zenòbia, mr.

31. Dilluns. Sant Alfons (Alonso) Rodríguez, rel. jesuïta castellà, mort a Palma de Mallorca; sant Quintí, mr.; sant Volfgang, bisbe; santa Lucil·la, verge i màrtir.

1. † Dimarts. Tots sants.

2. Dimecres. Comemoració de tots els fidels difunts.

3. Dijous. Sant Martí de Porres (1579-1639), rel. dominicà, de Lima; sant Ermengol (†1035), bisbe d'Urgell; sant Pere Almató, prev. dominicà i mr. a Indo-xina (1861), nat a Sant Feliu Sasserra (Lluçanès). Els innombra-

bles màrtirs de Saragossa; santa Sílvia, mare de Gregori el Gran; sant Malaquies (1094-1148), bisbe d'Armagh.

4. Divendres. Sant Carles Borromeu (1538-1584), bisbe de Milà, cardinal; sants Vidal i Agrícola, mrs.; sant Fèlix de Valois, prevere, cofund. Trinitaris (OSST, 1198); santa Modesta, vg.

5. Dissabte. Sant Zacaries i santa Elisabet (o Isabel), pares de Joan Baptista; sant Magne, bisbe; santa Bertil·la, abadessa; santa Àngela de la Creu, vg., fund. Germanes de la Creu a Sevilla; beata Maria Ràfols i Bruna, rel., fund. Germanes de la Caritat de Sta. Anna (HCSA, 1825), nascuda al Molí d'en Rovira (Vilafranca del Penedès).

INTENCIONS DEL SANT PARE (novembre)

General: Per les esglésies catòliques orientals, que tots estimem la seva tradició.

Missionera: Que l'Àfrica trobi en Crist la reconciliació i la justícia.

EDUCAR

Las virtudes del voluntariado

En una entrevista a Luis Rojas Marcos, el periodista le preguntó si tenía una receta para ser feliz y el psiquiatra contestó que, entre otras cosas necesarias, «hay que

unir cierta dosis de espiritualidad a través del amor y la solidaridad: yo recomiendo una hora de voluntariado a la semana».

¡Buena receta, querido amigo! Dedicar parte de nuestro tiempo a los más necesitados es un deber que no podemos eludir y que nos hará sentirnos satisfechos. No olvidemos que todos, todos, en este mundo tenemos una hipoteca social que cumplir.

A los jóvenes pacientes que presentan un cuadro de extrema apatía, desánimo total y vacuidad interior, y que ya han coqueteado con las drogas o el desmesurado culto al cuerpo (anorexia, bulimia, vigorexia, etc.) e incluso han bordeado la depresión y los intentos de suicidio, les recomiendo también las virtudes del voluntariado. «¿Por qué no te pasas un sábado por la mañana por los comedores de indigentes que las Misioneras de la caridad, las religiosas de la Congregación de la Madre Teresa de Calcuta, tienen en el barrio del Raval de Barcelona y así ayudas a servir comidas?», dejo caer como una sugerencia más.

Y les aseguro que quienes recogen este consejo acostumbran a salir airoso del pozo negro en el que se encuentran atrapados.

(Los jóvenes interesados en ejercer como voluntarios en ONG lo tienen muy fácil contactando con el web www.locosdelacolina.com. En ella encontrarán iniciativas de voluntariado dirigidas por mi hijo primogénito Pablo, quien lleva dos años dedicado a ellas, tanto en la India como en España).

Dr. Paulino Castells
(*Tenemos que educar*, Ed. Península.
Hem d'educar, Ed. Columna)

AGENDA

ACTES I CONFERÈNCIES

Cementiris de Barcelona informa que el proper dia 1 de novembre, festivitat de Tots els Sants, se celebrarà una missa a les capelles dels següents cementiris, pels difunts que hi reposen: Sants (11 h); Sarrià (12 h); Les Corts (12 h); Sant Andreu (13 h) i Poblenou (13 h).

Tallers d'Oraçió i Vida (mètode P. I. Larrañaga). «Una nueva evangelización». Properament a: Franciscans Conventuals (c/ Beltran, 14). Informació: t. 696 364 570 (Carmina).

Pompeia-Grups (Riera de Sant Miquel, 1 bis). Conferència d'Anna Castellano, directora del Museu Monestir de Pedralbes: «Meditació a través de les imatges. La capella de Sant Miquel del Monestir de Pedralbes», dijous 3 novembre (20 h).

Fundació Joan Maragall i Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Presenten els números monogràfics «Pensar l'art» i «La conversió» de la revista *Qüestions de vida cristiana*. A càrrec del P. Josep M. Soler, abat de Montserrat, amb la participació de Carles Torner, director de la revista, i Ramon Pla i Arxé, antic director. Serà el dijous 3 de novembre (19 h) a la basílica de la Sagrada Família. Aforament limitat, imprescindible confirmar assistència (t. 934 880 888 - fjm@fundaciojoanmaragall.org).

CURSETS

«Els evangelis de la infantesa de Mateu i Luc». Amb Francesc Riera, SJ, per ajudar a la contemplació dels relats nadalencs. Dilluns 7, 14, 21 i 28 de novembre (20.30-22 h), al Casal Lloia (c/ Balmes, 138). Inscricions: t. 934 156 434 i 934 156 970.

«Pau, apòstol universal». El Centre d'Estudis Pastoral de les diòcesis catalanes farà un seminari de sis sessions els dijous 3, 10, 17 i 24 novembre i 1 i 15 desembre (19-20.30 h), amb Anton M.

Indicacions per a la celebració del 6 de novembre a la Sagrada Família

Invitacions

Per poder assistir a la celebració de l'eucaristia —6 de novembre (17 h), primer aniversari de la dedicació per Benet XVI i celebració dels 50 anys de l'ordenació sacerdotal del Sr. Cardenal Martínez Sistach—, és imprescindible la presentació d'una **invitació gratuïta**, sense la qual no es podrà accedir al temple, atès que l'aforament és limitat per raons de seguretat.

Les invitacions es lliuraran a la sala de visites del Seminari Conciliar de Barcelona (c/ Diputació, 231) en els dies i hores següents:

- De dimecres 2 de novembre a divendres 4 de novembre:
 - matí: de 10 a 14 hores
 - tarda: de 16 a 20 hores
- Dissabte 5 de novembre:
 - matí: de 10 a 14 hores

Un projecte per als joves a l'atur

El cardenal arquebisbe, en les seves noces d'or sacerdotals, conscient de la realitat que afecta milers de joves que es troben en situació d'atur i en dificultats per a la inserció en el món del treball, demana a les persones que vulguin fer arribar un eventual obsequi amb motiu d'aquesta celebració que en destinin l'import al projecte «Joves a l'atur» de Càritas Diocesana: c.c. 2100-0965-51-0200163608. Moltes gràcies!

Vilarrubias i Codina. Informació: t. 933 174 858 (Rivadeneira 6, 3r).

JORNADES

Escola de Pares «Lluís Armengol».

Cap de setmana de l'11 de novembre al vespre fins al 13 a la tarda a la Cova de Sant Ignasi de Manresa dedicat a la parella. En un clima de tranquil·litat es podrà reflexionar sobre els temes quotidians que afecten la relació de parella. Seguint la metodologia del P. Lluís Armengol i conduït per un grup de matrimonis. Inscrició: jornadesclot@gmail.com o t. 933 031 183.

BREUS

Sant Simó 1611-2011. Amb motiu del 4t centenari de la fundació de l'ermita matoronina de Sant Simó, s'ha preparat un vídeo que podeu consultar a l'enllaç <http://creureavui.org/index.htm> cercant a la pàgina d'inici «400 anys Sant Simó».

Concurs de fotografia sobre la Jornada Mundial de la Joventut 2011.

Categoria A: dies d'acollida previs a la JMJ. Categoria B: dies de la JMJ a Madrid. Data límit: 18 novembre. Organitza: Delegació de Pastoral Universitària - Espai Von Balthasar. Més detalls: c/ Villarroel 81, t. 933 233 368 i comunicacio@dpuniversitaria.org.

Inauguració de l'Escola Internacional de Protocol. El passat 15 de setembre, el Sr. Cardenal Arquebisbe assistí i beneí els locals de l'Escola Internacional de Protocol, oberta a Barcelona. Assistiren a l'acte el Sr. Eduard Subirà i Rocamora i altres dirigents de l'Escola.

Presentació de la biografia de Joan Pau II. El passat 5 d'octubre tingué lloc a Barcelona la presentació de la biografia de Joan Pau II titulada *La biografia*, l'autor de la qual és l'historiador Dr. Andrea Riccardi, fundador de la Comunitat de Sant Egidi. Amb el cardenal de Barcelona participaren en aquest acte el Sr. Jaume Castro, responsable de la Comunitat de Sant Egidi a Catalunya, i els periodistes Xavier Vidal-Folch, director adjunt d'*El País*, i Enric Juliana, director adjunt de *La Vanguardia*.

IN MEMORIAM

Mn. Josep Boix Puig.

Morí a Barcelona el 7 d'octubre. Va fer estudis de sociologia a la Gregoriana i ha viscut una intensa vida dedicada a l'ensenyament de la doctrina social de l'Església i a la pastoral familiar. Sobre aquestes matèries publicà nombrosos articles en el *Full Dominical*. Fou vicari a Tiana i a la pquia. del Carme, de Barcelona. Fou també rector de la parròquia de Sant Josep Oriol.

Roser Bofill Portabella.

Morí en la pau de Crist a l'edat de 80 anys a Barcelona el 19 d'octubre. Vidua del recordat periodista Llorenç Gomis Sanahuja, Roser Bofill era directora de la revista *El Ciervo* i editora de la revista *Foc Nou*. Graduada a l'escola de periodisme de l'Església, al CIC, va escriure la història d'aquesta escola que dirigí Mn. Joan Alemany i va estar molt vinculada a la parròquia de Sant Ildefons. Tenia una gran admiració per la figura del beat Joan XXIII i per l'obra del Concili Vaticà II. Ens plau recordar que durant un temps fou també col·laboradora del *Full Dominical*.

PALABRA Y VIDA

La comunió de los santos

En nuestra cultura y en nuestras tradiciones están muy presentes dos fiestas cristianas que celebramos muy unidas. Se trata de Todos los Santos y los Difuntos. Son dos solemnidades riquísimas de contenido teológico y espiritual. Se trata de la Iglesia de los santos y de la Iglesia que se purifica, respectivamente.

La solemnidad de Todos los Santos da el tono de entrada a todas las demás fiestas. Es la solemnidad de la asamblea celestial. Martimort, experto en liturgia, decía que la Iglesia no tiene una edad de oro histórica, como por ejemplo en las literaturas, a la cual sea normal referirse como *clásica*. La edad de oro de la Iglesia es celestial. En cualquier época de la historia, la Iglesia terrenal lleva en ella la presencia del Reino de Dios.

Desde el siglo V se hace memoria de los santos en las plegarias eucarísticas y su culto se desarrolla de forma progresiva. Comenzó haciendo memoria de los mártires de cada iglesia diocesana y de los mártires más famosos de las otras diócesis. Una fiesta de Todos los Santos ya es conocida en el siglo V en unas cuantas Iglesias de Oriente, desde donde pasó a Roma. El 13 de marzo de 610, el Papa Bonifacio IV transformó en iglesia el Panteón

romano y lo dedicó a María y a los mártires, e hizo de este día la fiesta de Todos los Santos, que el año 835 el papa Gregorio IV pasó al día 1 de noviembre.

La fiesta de Todos los Santos pone de relieve la vocación universal de los cristianos a la santidad. Esta es la primera y fundamental vocación de los bautizados y es expresión de su gran dignidad.

La plegaria por los difuntos es una de las prácticas cristianas que nos viene desde los mismos orígenes, y de alguna manera podemos decir que es una práctica con unas raíces religiosas profundas, aunque en la fe cristiana adquiera una nueva dimensión totalmente propia. El sentido cristiano de esta plegaria por los difuntos se fundamenta en la comunió con los que han muerto y en la experiencia de la condición pecadora que nos corresponde. Con esta plegaria encomendamos a los difuntos a la misericordia de Dios. El fundamento de esta plegaria de intercesión es la fe y la comunió cristianas en la fuerza de la muerte y de la resurrección de Cristo.

La comunió de los santos consiste en que entre todos los cristianos que integran la Iglesia en cualquiera de sus tres etapas —peregrina, purgan-

te y triunfante— existe una verdadera comunicació espiritual de bienes, como consecuencia de la unión de todos los creyentes con Jesús y en la Iglesia, que es su Cuerpo. Los cristianos gozamos de un patrimonio común formado por los méritos de Cristo y las buenas obras y la plegaria de la Virgen Santísima y de los santos.

Nuestra fe cristiana es culto a la Vida y proclamación de que la muerte no tiene la última palabra en la historia humana, porque nuestro Dios es un Dios de vivos y, por el Espíritu Santo, nos da la Vida en Jesucristo resucitado. Estas fiestas dan su sentido auténtico a la muerte, una realidad profundamente humana. Resulta evidente lo que afirma el Concilio Vaticano II cuando dice que la muerte «es el mayor enigma de la vida humana». Sin embargo, Jesús ilumina este enigma con sus palabras: «Yo soy la resurrección y la vida; el que cree en mí, aunque muera, vivirá.» La muerte, para un creyente en Cristo, es ciertamente el punto final de la vida terrenal, pero es también la aurora de una vida nueva y feliz en la posesión de Dios por toda la eternidad.

† **Lluís Martínez Sistach**
Cardenal arzobispo de Barcelona